

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Bøn og Begreb om en Dansk Høiskole i Soer

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, University of Aarhus, s. 30. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1840_680-txt-shoot-idm924.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Endelig kan man ogsaa mene at Høiskolen, selv naar den blev allerbedst, og trindt i Landet skattet efter Fortjeneste, vilde være utilstrækkelig til at oplyse hele Folkets Ungdom, ja, selv naar man husker, hvad nu sædvanlig glemmes, at Høiskolen ingenlunde er til for Kiødhoveder, men kun for de Opvakte, da kan man dog sige, at de uundgaaelige udgifter ved Besøget af Høiskolen vil hindre Mange derfra; men naar kun Værket kommer i Gang og bliver et folkeligt Størværk, da er det kun unyttige Sorger man gjør sig for dets nødvendige Ufuldkommenheder, og det er desuden soleklart, at jo længere Høiskolen virker, des flere og des bedre Medhjelpere faaer den trindt i Landet, saa, skjøndt den aldrig bliver overflødig, bliver den dog immer mindre uundværlig. Den naturlige og folkelige Oplysning forholder sig nemlig i alle Maader til den 31Unaturlige og Fremmede, som *Liv* til *Død*, saa de Samme Natur-Love, som gjør, at den *Latinske* Oplysning, efterat være drevet af alle Kræfter i *trehundrede* Aar, nu knap er at finde paa *Universitetet* selv, end sige andensteds, de samme Natur-Love vil gjøre, at naar den *Danske* Oplysning er drevet blot med skikkelig Kraft i een Menneske-Alder, da vil man møde den selv i Hytterne paa Heden, og Dens Høiskole vil kun staae i Midten, som den store Brændpunkt, hvori alle Straaler samle sig, for med fornyet Kraft at vende tilbage og oplyse *Livet* og oplære Aasyn i alle Kroge. Hvad man kun lærer for en Examens og et Levebrøds Skyld, det skynder man sig naturligviis at glemme, naar Examen er overstaaet og Levebrødet opnaaet, og gjør det med saameget bedre Samvittighed, som man seer, det ingenlunde oplyser eller forsøder, men fordunkler og forbittrer *Livet*; men hvad man kun lærer, fordi man har Lyst dertil, det glemmer man i Grunden aldrig, og det stræber man des ivrigere at forplante, jo tydeligere man af Erfaring overbevises om, at det fører til en sand og munter Livs-Anskuelse, gjør os dygtigere til vor Gierning og mere tilfreds med vor Stilling end vi ellers vilde været. Derfor vil man finde, at fremfor Alt med en *Kongelig Dansk* Høiskole, hvor *Modersmaalet* udfolder sig i hele sin de Fleste ubekjendte Rigdom og mageløse Yndighed, hvor *Fædrelandet* i al sin Deilighed, i Lys og Skygge, staaer afbildet for vore Øine, med Veiene til Ære 32og Lykke, som Stier der snoe sig giennem Kornmarker, og hvor alle *Folkets* gamle *Helte* vaagne ved *Kæmpeviserne*, for aandelig at gientage deres Helte-Gierninger, med en saadan Høiskole er det bogstavelig kun det *første* Skridt, der koster. Og *hvad* koster saa vel det *første* Skridt? Af *Penge* slet ikke Andet end hvad der af Fædrene og deres Konger var bestemt til en "Patriotisk Høiskole" som ikke selv Aarhundreder kunde give *Latinerne* Hjemmel paa, og som de ikke engang upaataalt besad i den laveste Hjemmels-Tid. Af *Kræfter* kun de svage Levninger, som end er tilbage af hvad der opflammede *Danmarks* Landsfædre, Helte, Skjalde, Sagamænd, Kvinder, Borgere og Bønder, til at elske, ære og tjene Fædrelandet, og til, saavidt de kunde, at sikkre al ædel Daad et priseligt Eftermæle paa Modersmaalet og et kiærligt Minde hos Efterslægten, kun disse Kræfter koster Oprettelsen af den *Danske* Høiskole, og hvortil kan de bruges bedre end, som et Stød i *Gjallarhornet*, til at vække de hensovne Kæmper til den sidste Strid for Fædreland og Modersmaal, vække hvad nu maa vaagne eller sove den evige *Søvn*. Og nu endelig *Mod*, hvoraf vi vist nok Intet har at miste, hvormeget af det skulde der vel behøves for at raabe om Hjelp til at bygge *Dannevirke*? Hvormeget *Mod* behøve vi, det gamle *Danmarks* erklærede Venner, eenlige, adspredte, som vi staae, omringede af *Latinismer*, *Galicismer* og *Germanismer*, for at samle alt det 33Beslægtede hos Folket omkring os og prøve, om *Dansk* dog ikke endnu er det Stærkeste paa Marken? Havde vi ikke engang saameget *Mod*, da maatte vi være glade ved de gamle Kæmpers Død, thi de vilde sparket til os som *Thor* til Dværgen ved Balders-Baalet.